

Sanakirja uusille loviisalaisille, ja miksei nykyisillekin!

LOVIISA-SUOMI

Ordbok
för nya Lovisabor, och varför
inte för nuvarande också!

LOVISA-SVENSKA

Tervetuloa, uusi loviisalainen! Välkommen, nya Lovisabo!

Tällä pienellä sanakirjalla haluamme helpottaa laskeutumistasi uuteen asuinpaikkakuntaasi Lovisaan!

Kun ymmärrät mistä puhutaan, tiedät missä tavataan! Vaikkapa Bruunilla tai Salttiksellä.

Olemme valinneet sanakirjaan pääösön paikkoja, joitakin henkilöitä ja satunnaisia sanontoja – käsitteitä, jotka ovat enemmän tai vähemmän juurtuneet loviisalaisten kielenkäytöön.

Kädessäsi on sanakirjan versio 1.1. Toivomme, että viihdyt sen parissa ja että saamme paljon uusia vihjeitä version 1.2 tekoon. Kaupungin verkkosivuilta löydät päivitetyn version.

Ei muuta kuin sanakirja käteen – ja rohkeasti loviisalaistumaan!

Loviisan kaupunki

Med denna lilla ordbok vill vi underlätta din ankomst till din nya bostadsort Lovisa!

Då du vet vad man pratar om här, vet du också var vi träffas! Det kanske är vid Bruhns eller på Salttis.

Vi har i ordboken i huvudsak tagit med sådana platser, några personer, slumpmässiga uttryck – begrepp som på ett eller annat sätt har slagit rot i Lovisabornas språkbruk.

I din hand har du ordbokens version 1.1. Vi hoppas att du trivs med den och att vi får många nya tips för att kunna göra version 1.2. På stadens webbsidor hittar du alltid en uppdaterad version.

Så ta ordboken i din hand – och bli modigt att mer som en Lovisabo!

Lovisa stad

suomeksi

Alm, Almintalo,
Almska huset,
Almska Gården

Apsi

Aravatalo,
Aravahuset

Arvauskeskus

Atomisaari

Bagis

Bäribulla

1907 suunniteltu Almintalo edustaa harvinaista jugendtyylistä puurakentamista. Täydellisen peruskorjauksen jälkeen talo toimii nykyisin Loviisan kaupungin koko perheen kulttuurikeskuksena.

Brandensteininkatu 3

ABC-huoltamokompleksi
Vanhassakylässä. *Vanhakyläntie 77*

Loviisan ensimmäinen
Arava-rahoitteinen talo
Kuningattarenkadulla, Kappelin kohdalla. *Kuningattarenkatu 32*

Loviisan terveyskeskuksen lempinimi.
Öhmaninkatu 4

Ks. Hästholmen

Bagarstugan, tilausravintola
Liljendalissa, historiallinen rakennus.
Kartanontie 18

Pellillä valmistettu pullataikinapohjainen marjapirakka,
useimmiten mustikasta.

på svenska

Almska huset planerades 1907 och representerar trädbyggande i sällsynt jugendstil. Efter en fullständig renovering fungerar byggnaden nu som kulturcentrum för hela familjen.

Brandensteinsgatan 3

ABC-kedjans bensin- och servicestation i Gammelby. *Gammelbyvägen 77*

Det första Arava-finansierade huset på Drottninggatan, invid Kapellet. *Drottninggatan 32*

Smeknamn för hälsocentralen, fritt översatt till svenska ”gissningscentralen”. *Öhmansgatan 4*

Se Hästholmen

Bagarstugan, en beställningsrestaurang i Liljendal, historisk byggnad. *Herrgårdsvägen 18*

Bärpaj med bulldesbotten, tillredd på ugnsplåt, oftast med blåbär som fyllning.

Biblo

Liljendalin kirjasto, myös muilla paikkakunnilla. *Kartanontie 27*

**Bongan linna,
Bonga slott**

Taiteilija Riitta Nelimarkan ateljee ja työtilat sekä näyttelygalleria. Satavuotias linna oli alun perin jugendtyylinen rakennus, joka muutettiin myöhemmin uusklassillisuutta ja funkista myötäileväksi. *Linnankuja 1*

**Boulognen
metsä**

Plageni uimarannan lähellä sijaitseva metsä, joka jää osittain harjun ja tenniskenttien väliin. *Kapteenintie*

Bronx

Määrlahden lähiön kutsumanimi. *Nordenskiöldintien ja Ramsaytien alue*

Bruun, Bruhn

Sanonta "Nähään Bruunilla", eli Brandensteininkadulla liikuntahallin edustalla, paikalla jossa ennen oti Bruunin grillikioski.

Ks. Small Ships' Race.

CD

Klasun baari, rannanpuoleinen ravintola Laivasillalla. Ks. Klasu.

Corona

Kerrostalo ja asunto-osakeyhtiö Corona Chiewitzinkadun ja Itäisen Tullikadun kulmassa.

**Degis, Dege
Degge, Deegee,
DG, Deger**

Hotelli Degerby
Brandensteininkadulla.
Brandensteininkatu 17

Biblioteket i Liljendal, även på andra orter. *Herrgårdsvägen 27*

Konstnär Riitta Nelmarkkas atelje och arbetsutrymmen samt galleri. Det hundra år gamla slottet byggdes ursprungligen i jugend-stil men ändrades senare och fick en mer nyklassisk och funkis-inspirerad stil. *Slottsgränd 1*

Skog i närheten av badstranden Plagen i Lovisa centrum. Den ligger mellan åsen och tennisplanerna. *Kaptensvägen*

Smeknamn för stadsdelen Märlax. *Område mellan Nordenskiöldsvägen och Ramsayvägen*

Frasen "Vi ses vid Bruhns", alltså området intill idrottshallen på Brandensteinsgatan. På platsen fanns tidigare Bruhns kiosk.

Se Small Ships' Race

Klasus bar, den restaurang som finns närmast havet vid Skeppsbron. Se Klasu.

Våningshus och bostadsaktiebolag Corona i korsningen av Chiewitzgatan och Östra Tullgatan.

Hotell Degerby på Brandensteinsgatan.
Brandensteinsgatan 17

Dösis	Linja-autoasema. Ks. Matkis. <i>Mannerheiminkatu 14</i>	Busstationen. Se Matkis. <i>Mannerheimgatan 14</i>	Erkka Westerlund	Jääkiekkovalmentaja, joka on toiminut Suomen nuorten ja miesten jääkiekkomaajoukkueen päävalmentajana. Westerlund syntyi vuonna 1957 Valkossa, eli samana vuonna kun Valko siirtyi Pernajasta osaksi Loviisa - nykyisin Loviisaan molemmat.	Hockeytränare som lotsat Finlands ungdomslandslag två gånger och herrlaget en gång. Westerlund föddes 1957 i Valkom, alltså samma år som Valkom flyttades från Pernå och blev en del av Lovisa. I dag hör både Pernå och Valkom till Lovisa.
Drömis	Drömstrand, uimaranta Liljendalin Hopjärvellä. Ks. Taikaranta. <i>Taikarannantie</i>	Drömstrand, badstrand i Liljendal vid Hopomträsk. Se Taikaranta. <i>Drömstrandsvägen</i>			Föreningen Eränkävijäts stuga på Ratholmens västra strand. Från Sågudden är det cirka tio kilometer till holmen.
Drottning-staden	<i>Loviisa kutsutaan kuningattaren kaupungiksi Ruotsin kuningatar Lovisa Ulrikän mukaan.</i>	<i>Loviisa kallas drottningstaden efter drottning Lovisa Ulrika.</i>	Erkku		Före detta avstjälplningsplats österut från Märlex. Platsen har fått sitt namn från den tid då oljebolaget Esso hade ett lager för brandfarliga ämnen där.
Dunkahäll	Pieni kalliosaari noin kolmen kilometrin päässä Laivasillalta. Nimen historia saattaa liittyä siihen, että saarella säilytettiin hiiltä höyryalukset varten. Polttoaineen lisääminen on bunkrausta ja Bunkerhäll voi olla Dunkahäll-sanan kantamuoto. Purjelaivakaudella saaren tyhjennettiin myös ns. paarlasi, eli painoksi otettuja kiviä Välimereltä asti. <i>Saari Loviisanlahdella Sahaniemen edustalla, itäpuolella.</i>	En liten ö med klippor nägra kilometer från Skeppsbron. Namnets historia kan komma från det att man på ön förvarat kol för ångbåtar. Att tanka bränsel är att bunkra, och Bunkerhäll kan vara det namn som senare blivit Dunkahäll. Under segelfartygssäsionen tömdes även barlast på ön, bland annat stenar man hämtat ända från Medelhavet. <i>Skär i Lovisaviken intill Sågudden på östra sidan</i>	Essonmäki, Essobacken	Entinen kaatopaikka Määrlahden itäpuolella. Nimensä alue on saanut öljy-yhtiö Esson paloherkkien aineiden varastosta.	Finlands mest framgångsrika damboxare kommer från Lovisa Riento. Under åren 2004 och 2005 vann hon EM-silver och 2015 blev hon världsmästare i proffsboxning.
Elannon talo, Elantohuset	Kauppakeskus Gallerian paikalla toimi aiemmin osuuskauppa Elanto. Osuuskauppoja oli vuosien varrella Loviisassa useitakin. <i>Kuningattarenkatu 11</i>	Där köpcentret Galleria finns i dag fanns tidigare andelsaffären Elanto. Andelsaffärer fanns det tidigare gott om i Lovisa. <i>Drottninggatan 11</i>	Eva Wahlström	Suomen menestynein naisnyrkkeilijä, joka on Loviisan Riennon kasvatteja. Vuosina 2004 ja 2005 hän voitti EM-hopeaa ja 2015 ammattilaisnyrkkeilyn maailmanmestaruuden.	Ungdomslokal och byggnad vid Lovisa torg, även plats för stadens kultur- och fritidsbyrå. <i>Brandensteinskatan 13</i>
			Forum	Loviisan torin laidalla sijaitseva nuorisotila ja rakennus, jossa on mm. kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikatoimisto. <i>Brandensteinskatan 13</i>	Vaherkylän konditorian yläpuolella on aikanaan sijainnut Pelastusarmeijan, "Frälssiksen" talo, josta mäki sai nimensä. <i>Itäinen Harjutie</i>
			Frälsisbacken		Backen som går från Vaherkyläs konditori längs Östra Åvägen. Där fanns förr Frälsningsarméns hus som gett backen namnet. <i>Östra Åvägen</i>

Garni

Gamla stan

Vanha kaupunki ja Lovisan historiallinen alakaupunki Lovisanlahden tuntumassa ulottuu Sepänkujalta Perämiehenkujalle asti. Yksi maamme yhtenäisimmistä 1700-luvun kaupunkialueista, jonka asemakaava, kaupunkirakenne ja rakennuskanta ovat säilyneet hyvin.

Garrisonin kaupunginosaalueella, jossa Lovisanjoki haarakku ja jättää välimäärän saaren. Vanha varuskunta-alue.

Garni

Gene

Gille

Gymi

Haravankylän suora, Räfsbyrakan

Heka

Generalshagenin koulu eli ruotsinkielinen alakoulu keskustassa, raviradan ja museon välissä. *Kuningattarenkatu 21*

Tilausravintola Degerby Gille, myös 1930 perustetun Degerby Gille rf:n kokoontumispaiikki. Alun perin Degerbyn ratsutilan siipirakennus (1662), joka on säilynyt kaupungin perustamista edeltäneeltä ajalta. *Sepänkuja 4*

Loviisan ruotsinkielinen lukio. *Brandensteininkatu 27*

Loviisan S-markettilta alkavan Uuden Valkontien suora osuuksia pellojen kohdilla. *Valkontie*

Heikantbacken, asuinalue Liljendalissa.

Gamla stan och Lovisas historiska nedre stan ligger nära Lovisaviken och sträcker sig från Smedsgränd till Styrmansgränd. Ett av vårt lands mest enhetliga stadsdelar från 1700-talet där stadsplan, stadsstruktur och byggnadsbestånd bevarats väl.

Stadsdelen Garrison är ett gammalt garnisonsområde. Ett område där Lovisa å förgrenar sig. Området mellan förgrenningarna kallas Bornholm.

Generalshagens skola, svenska lågstadiet i centrum, i närheten av travbanan och museet. *Drottninggatan 21*

Beställningsrestaurang Degerby Gille, även mötesplats för Degerby Gille rf som grundades 1930. Ursprungligen en flygel (1662) till Degerby rusthåll som har bevarats från tiderna då staden grundades. *Smedsgränd 4*

Svenska gymnasiet, Lovisa Gymnasium. *Brandensteinsgatan 27*

En raksträcka med åkrar på bågge sidorna på Nya Valkomvägen. *Valkomvägen*

Heikantbacken, ett bostadsområde i Liljendal.

Helanderin kuoppa	Maanrakennusliike Helander Oy:lle kuuluneet hiekkaakuopat Lapinjärventien varressa, ja ampumaradan takana, ns. Flokomkärrtin luona.	Jordbyggnadsföretag Helanders gamla sandgropar, en vid Laptråskvägen och en bakom skyttebanan vid Flokomkärret.	Inkkari, Inkkarikylä, Inkaryn	Parakkimaiset rivitalot Udessakaupungissa, kaupungin vuokra-asuntoja. Nimi viittaa mielikuvaan intiaanien vapaasta elämänmuodosta.	Barackliknande radhus i stadsdelen Nystad, stadens hyreslägenheter. Namnet torde ha med indianer att göra och föreställningen om deras fria livsstil.
Helgas	Aiemmin Helgaksen matkustajakotina toiminut talo, rakennettu vuonna 1800, laajennusosa 1900-luvun alussa. JL. Runeberg vieraili talossa toistuvasti 1840-luvulla ja Jean Sibelius musiisi usein omistajasuku Sucksdorffin jäsenten kanssa. Nykyisin yksityiskoti. <i>Sibeliuksenkatu 6</i>	Före detta Resandehemmet Helgas som byggdes 1800 och utvidgades i början av 1900-talet. JL. Runeberg var återkommande gäst där på 1840-talet och Jean Sibelius musicerade där med dåtida husets ägare Sucksdorffska släkten. Nu förtiden privat hem. <i>Sibeliusgatan 6</i>	Iski	Myös Hartsa eli Harri Isotalo, elävä urheilulegenda ja opettaja.	Också Hartsa, Harri Isotalo. Levande idrottslegend och lärlare.
Hesuli, Hese	Hesburger Loviisan torin laidalla. <i>Kuningattarenkatu 20</i>	Hesburger vid Lovisa torg. <i>Drottninggatan 20</i>	Iso kivi	Kallioinen uimapaikka Valkon Metallisaarella. Rannassa on iso kivi, jolta voi hyppiä mereen.	En badplats i Valkom där det finns en stor sten varifrån man kan hoppa i havet.
Hevossaari	Hevossaari eli Atomisaari, jolla sijaitsee Fortumin ydinvoimalaitos. Ks. Hästholmen. <i>Atomite 700</i>	En ö där Fortums kärnkraftverk finns. Se Hästholmen. <i>Atomvägen 700</i>	IVO, IVO-laiset, IVO-iter	Loviisan ydinvoimalaitokset, nykyinen omistaja Fortum Oyj, jolle omistus siirtyi Imatran Voima Oy:n (IVO) ja Neste Oy:n yhdistytyä 1998. Vanhemmille loviisalaissille IVO tarkoittaa yhä ydinvoimalaa ja IVO-laiset sen työntekijöitä. Ks. Hästholmen.	Lovisa kärnkraftverk ägs av Fortum Oyj, men ägdes tidigare av Imatran Voima Oy (IVO) och Neste Oy som slogs samman 1998. Bland äldre lovisabon betyder IVO ännu kärnkraftverket och IVO-iter är de som jobbar där. Se även Hästholmen.
Humppahelvetti	Zilton, Z, Zeta, "Humppahelvetti" tarkoittaa ravintola Ziltonia, ennen kaikkea sen toisen kerroksen tanssialia. <i>Mariankatu 29</i>	Zilton, Z, Zeta. "Humppahelvetti" är hela restaurangen eller i synnerhet dansrestaurangen i andra våningen. <i>Mariegatan 29</i>	Jose	Jose Fuentesin kahvilavaunu torin apteekin puoleisessa kulmassa, Corint.	Kafévagnen som ägs av Jose Fuentes, Corint.
Hästholmen	Hevossaari eli Atomisaari, jolla sijaitsee Fortumin ydinvoimalaitos. <i>Atomite 700</i>	En ö där Fortums kärnkraftverk finns. <i>Atomvägen 700</i>	Kanttorila	Suolatorin laidalla sijaitseva Bistro Cantor -ravintolan talo, jossa asui aiemmin seurakunnan työntekijötä. <i>Suolatori, Mariankatu 1</i>	Byggnaden vid Saltbodtorg, där Bistro Cantor finns i dag, tidigare bodde församlingens anställda där. Saltbodtorget, Mariegatan 1
Högis	Ruotsinkielinen yläaste, Lovisanejdens högstadium <i>Brandensteininkatu 27 B</i>	Lovisanejdens högstadium <i>Brandensteinsgatan 27 B</i>	Kappeli, Kapellet	Aleksanteri III:n valtakaudella täyneen loistoonsa rakennettu ja nyttimmin restauroitu Kappeli, joka toimii kahvilana ja ravintolana. <i>Kuningattarenkatu 19</i>	Byggt till sin fulla prakt under Alexander III:s regering. Numera fungerar det restaurerade Kapellet som kafé och restaurang. Drottninggatan 19
Höiskä	Entinen luitelukenttä Valkossa.	Före detta skridskoplan i Valkom.			

Keijunmäki	Mäki Tesjoen koulun läheellä. <i>Tavastantie</i>	En backe i närheten av Tessjö skola. <i>Tavastasvägen</i>
Keilis	Keilailuhalli Rauhalan kaupunginosassa keskustassa. <i>Seppäläntie 19</i>	Bowlinghallen i Fredsby stadsdel i centrum. <i>Smedsvägen 19</i>
Kertsit	Valkon kerrostalot Valkolammella.	Våningshus i Valkomträsk, Valkom.
Kissapotti, Kattpotten	Alue palolaitoksen takana. Paikalla oli aikoinaan lampi, johon hukutettiin kissuja. <i>Kissapotinkatu</i>	Område bakom brandstationen, där det en gång fanns en liten sjö där man dränkte katter. <i>Kattpottsgatan</i>
Kivikirkko	<i>Kirkon muotoinen kivimuodostelma Korsoihin rannassa Valkossa. Kivikirkolle pääsee Valkon pururadan vierestä Korsvikintieltä.</i>	<i>En stenformation som ser ut som en kyrka vid Korsviks strand i Valkom. Till stenkyrkan kommer man via Korsviksvägen som ligger vid spårbanan.</i>
Kivvari	Kivilaituri Valkossa Metallisaaren ja uimarannan välissä, Saukkolahdentien päässä.	En stenbro mellan badstranden och Valkom Metalls holme, i slutet av Utterviksvägen.
Klasu	Myös CD's eli "Klasun baari", rannanpuoleinen ravintola Laivasillalla.	Även CD's, alltså Klasus bar, den restaurang som finns närmast havet vid Skeppsbron.
Komendantintalo, Kommandants-huset	Kaupunginmuseona toimiva Komendantintalo, rakennettu 1755 Lovisan linnoitustöiden yhteydessä. Kaupunginmuseo vuodesta 1962. <i>Puistokatu 2</i>	Kommendantshuset, som har fungerat som stadens museum från år 1962, byggdes 1755 i samband med stadens fästningsbyggen. <i>Parkgatan 2</i>
Kossu	Koskenkylä (ruots. Forsby), yksi Lovisan kylistä Pernajan alueella, noin 17 kilometriä Lovisan keskustasta länteen.	Forsby, en av byarna på Pernås område, cirka 17 kilometer västerut från Lovisa centrum.

**Kukkukivi,
Kuckustenen,
Kukkis**

**Myllyharjun högelyreitin varrella
sijaitseva näköalatorni, josta näkee
hauas morelle. Aihanaan torni oli
myös nuorison juhlintapaikka samaan
tapaan kuin harjilla sijaitsevan
tuulimyllyn alue. Harju**

**Kuninkaan-
lampi,
Kungsdammen**

Lampi Ehrensvärdin luontopolun varrella syntyi 1700-luvun linnoitustöissä, kun alueelle tehty kaivanto täytti vedestä. 1750-1800-lukujen välillä lammen reunalle rakennettiin talo. Nykyisin myös Lovisan Wanhat Talot -kohde. *Kuhlefeltinkatu 8*

**Kurkipuisto,
Tranbrunnsp-
parken**

Puisto linja-autoaseman ja ruotsinkielisen lukion välissä. Puisto on saanut nimensä suihkulähteestä kohoavasta Jussi Mäntysen veistoksesta, joka esittää tanssivia kurkia. *Mannerheiminkadun, Stolpenkadun, Bradensteininkadun ja Degerbynkadun* välissä

**Kurren kauppa,
Kurres butik**

Entinen Kurren kaupan talo Antinkylässä. Toimi myöhemmin Esperin ambulanssitallina. *Antikyläntie 5, Läntisen Harjutien risteyskessä*

Kurren puisto

Entistä Kurren kauppa vastapäätä oleva puisto. *Läntinen Harjutie 1*

**Kylmä Neste,
Nestes
kallstation**

Miehittämätön Nesteen bensiiniasema Määrlahdessa. *Länsikaari 3*

**Ett utsiktstorn som finns i eno
ändan av vandringsstråket som
går över Kvarnåsen. Utsikt över
Lovisaviken. Någon gång har
öven ungdomar samlats för att
festa här. Åsen**

Dammen längs Ehrensvärds naturstig blev till i samband med fästningsarbetena på 1700-talet, då dammen som uppförts där fylldes med vatten. Någon gång mellan 1750 och 1800 byggdes ett hus vid dammen. Nu förtiden också ett av objekten i Lovisa Historiska Hus. *Kuhlefeltsgatan 8*

En park som ligger mellan busstationen och Lovisa Gymnasium. Den fick sitt namn av skulpturen med dansande tranar som skapats av Jussi Mäntynen. *Ligger mellan Mannerheimgatan, Stolpegatan, Brandensteinsgatan och Degerbygatan.*

Före detta Kurres butik i Antby. Var senare ett garage för företaget Esperis ambulanser. *Antbyvägen 5, i korsningen till Västra Åsvägen*

Parken mittemot före detta Kurres butik i Antby. *Västra Åsvägen 1*

Nestes obemannade bensinstation i Mär lax. *Västersvängen 3*

**Laivasilta,
Laivasillan alue**

Loviisalaisten ja vierailijoiden kesäinen keidas Lovisanlahden rannalla. Alueella mm. vierasvenesatama, ravintoloita ja Merenkulkumuseo. Tunnetaan myös nimellä Ranta. *Laivasilta*

Lautatarha

Loviisan Puun kiinteistö. *Porvoonkatu 10*

Lexia

Loviisalainen yökerho Alexia. *Aleksanterinkatu 3*

Linka

Kalastaja Mikael Lindholm Ruotsinpyhtään Söderbystä.

Loukuu

Suolatorin Bistro Cantor -ravintolan kellarissa oleva huoneisto, entinen seurakunnan nuorisotila. *Mariankatu 1*

Lovari

Loviisan Sanomat, vuonna 1916 perustettu paikallislehti, joka ilmestyy kahdesti viikossa. Loviisan Sanomien toimitalo sijaitsee Sibeliuksenkadun varrella. *Sibeliuskatu 10*

Lovarin face

Loviisan Sanomien Facebook-ryhmä on avoin ja aktiivinen kansalaisfoorumi, jossa loviasalaiset vaihtavat mielipiteitään mitä moninaisimmistaasioista. Ks. myös Lovari.

Luffen

Liljendal ungdomsförening, eli Liljendalin nuorisoseura. *Liljendal*

Skeppsbron. Lovisabornas och turisternas sommarrörelse vid Lovisavikens strand. Hela omgivningen på Skeppsbron med restauranger, gästbåtshamnen och sjöfartsmuseet. *Skeppsbron*

Företaget Lovisa Träs fastighet. *Borgågatan 10*

Nattklubben Alexia i Lovisa. *Alexandersgatan 3*

Fiskare Mikael Lindholm från Söderby i Strömfors.

Ett källarutrymme i nuvarande Bistro Cantor vid Saltbodtorg. Loukuu var tidigare församlingens ungdomsutrymme. *Mariegatan 1*

Finska lokaltidningen Loviisan Sanomat som utkommer två gånger i veckan. Redaktionen finns vid Sibeliusgatan. *Sibeliusgatan 10*

Tidningen Loviisan Sanomats Facebookgrupp, ett aktivt och öppet medborgarforum. Där byter Lovisabor åsikter om alla möjliga aktuella ärenden som berör området. Se även Lovari.

Liljendal ungdomsförening. *Liljendal*

Loviisan Wanhat Talot -tapahtuma, aiemmin Wanhatta Wara Parempi. Tapahtumassa yleisö pääsee vierailemaan yli satavuotiaissa taloissa ja puutarhoissa sekä seuraamaan rakennusten kunnostusta.

Matkahuollon talo, eli linja-autoaesema. *Mannerheiminkatu 14*

Entinen matonpesupaikka Loviisan joessa, suoraan museolta joelle ja urheilukentälle pääin. Pesupaikassa oli kiviportaat veden äärelle.

Svenäsintie Valkon sataman kupeessa.

Valkoinen iso rakennus Chiewitzinkadun varrella, jossa on mm. asuntoja, Loviisan tanssiopiston tiloja ja pesula. Paikassa sijaitsee aiemmin Lovisa Omnejds Andelsmejeri (LOA). *Chiewitzgatan 11*

Valkossa sijaitseva Metalliliiton virkistysasari Tavistholmen, jossa saavat ulkoilla muutkin. Hyvät lenkipolut ja viihdyisiä rantoja. Anna mökkeileijoille oma rauha!

Mickelspiltom, kylä Liljendalissa Pohjois-Loviisassa.

Pilkkanimi Pengermäkadun yläpään rivitaloille.

Evenemanget Lovisa Historiska Hus (finsk förkortning LWT), tidigare Renovera Ger Mera. Under evenemanget får besökare gästa en del över hundra år gamla hus och följa med hur de renoveras samt även besöka trädgårdarna.

Matkahuolitos byggnad, dvs. bussstationen. *Mannerheimgatan 14*

En före detta mattvätningsplats vid Lovisa å, från museet mot ån och sportplanen. Vid tvättplatsen fanns det stentrappor ner mot ån.

Svenäsvägen i närheten av Valkom hamn.

En stor vit byggnad vid Chiewitzgatan där det bland annat finns bostäder, ett tvätteri och dansinstitutets lokaler i dag. Tidigare fanns här Lovisa Omnejds Andelsmejeri (LOA). *Chiewitzgatan 11*

Metallförbundets rekreationsholme på Tavistholmen i Valkom, där även andra får röra på sig. Fina motionsslingor och trevlig strand som ger ro åt dem som vill idka stugliv.

Mickelspiltom, en by i norra Lovisa, gränsar både till Grevnäs i Mörskom och Porlom i Lapträrsk.

Öknamn för radhusen som finns uppe på Terrassgatan.

Mäki Tesjoen ja Ahvenskosken välissä vanhan 170-tien varrella Kotkan suuntaan ajettaessa.

Valkon monitoimitalo ja kirjasto koulun vieressä.
Pitkäniityntie 62

Montulle on useampi selitys:
1. Harjurinteen koulun kirkon puoleinen piha-alue, johon on porrastettu kivipenkit. 2. Kirjaston alakerran tila, aikanaan legendaarisen maineen saanut kapakka. 3. Aiemin Montusta puhuttu paloaseman mäenlaskupaikka Punagabelin "Monttuna", joka on sittemmin täytetty.

Loviisan senioripuisto terveyskeskuksen vieressä. Puistossa voi harrastaa liikuntaa ulkokauniiltaiteilla. *Itäinen Tullikatu 18*

Matala lahdenpoukama ennen Metallisaaren siltaa Valkossa. Kiva kallioranta ja näitti pikkupolku lahden rantaan pitkin.

Loviisalaisen Tolpat-yhtyeen treenikämpänä toiminut muuntajarakennus, joka oli koristeltu kekseliällä kuvilla ja tilataiteella. Nyttämmin puretun muuntajan pihalla nuoret järjestivät kesäteatteriesityksiä 1990-luvulla.

Gislomintie

En backe på gamla riksvägen mellan Tessjö och Abborrfors i riktning mot Kotka.

Allaktivitetshuset och biblioteket vid skolan i Valkom.
Långängsvägen 62

För Monttun finns det många olika förklaringar: 1. Harjurinteen koulus gårdsområde mot kyrkan med trapprika stenbänkar. 2. Bibliotekets nedre våning, tidigare även en legendarisk krog. 3. Tidigare talade man om Monttun då man avsåg en utförsäkningsbacke vid brandstationen.

En seniorpark utanför hälso-centralen i Lovisa. I parken kan man motionera med hjälp av olika redskap. *Östra Tullgatan 18*

En grund vik i närheten av Metallholmens bro i Valkom. En trevlig klippig strand och en fin liten stig som går längs vikens strand.

En gammal transformatorbyggnad som varit den Lovisasprungda gruppen Tolpats replokal. Den var målad med fyndiga bilder och en plats för installationskonst. Numera är byggnaden riven men ungdomar arrangerade teaterföreställningar där ännu på 1990-talet. *Gislomvägen*

Mylly ja Myllis

Myllylä tarkoitetaan kaupungin eteläpäättä halkovan harjun tuulimyllyä. Se on ollut myös nuorison suosima biletyspaikka.

Myllis

Entisen Myllyharjun koulun kutsumanimi, nykyisin Harjurinteen koulu.

"Naisvankila"

Punainen kerrostalo Rauhalan kioskia vastapäätä. Talossa väitetään asuneen ”eronneita ja karanneita naisia, ja ikkunat ovat pieniä kuin vankilassa”. *Rauhalantie 57*

Ner i stan

Lovisan alue Suolatorilta etelään, poispäin keskustasta.

Nevi

Pizzeria Newroz
Karlskronabulevardilla.
Karlskronabulevardi 8

**Nystan,
Uusikaupunki**

Kaupunginosa keskustan ja junaradan länsipuolella.

Opp i stan

Alue Suolatorilta keskustaan päin. Aikanaan hiihtokilpailuissa joukkueina olivat Opp i stan/Yläkaupunki, Ner i stan/Alakaupunki, ynnä muut.

Orilaitumet

Entinen hevoslaidun Valkon Fantsnässä.

Oscar Borg

Harmaakallion alue, joka sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Lovisan keskustasta. Oscar Borg on siellä olevien kivenlohkareiden yksi nimitys.

Namnet Mylly står för kvarnen som finns på åsen. Tidigare har det varit populärt bland ungdomar att festa här.

Smeknamn för före detta Myllyharjun koulu, numera Harjurinteen koulu.

Ett rött våningshus mittemot kiosken i Fredsby. Det påstås att det i huset bott ”frånskilda och förrymda kvinnor” och att fönstren är små som i ett fångelse. *Fredsbyvägen 57*

Et område i Lovisa från Saltbodtorg söderut, bort från centrum.

Pizzerian Newros på Karlskronabulevarden.
Karlskronabulevarden 8

En stadsdel i Lovisa, ligger på västra sidan av centrum och tågbanan.

Ett område från Saltbodtorg norrut, mot centrum. Förr fanns det lag i skidtävlingar som kallade sig Opp i stan/Yläkaupunki, Ner i stan/Alakaupunki m.fl.

Ett före detta betesområde för hästar i Fantsnäs i Valkom.

Gråberg ligger cirka två kilometer från Lovisa torg mot väst. Där finns stenbumlingar som kallas Oscar Borg.

Paloiluhalli, Pallohalli, Bollhallen	Liikuntahalli Loviisan keskustassa, ruotsinkielisen lukion vieressä. <i>Brandensteininkatu 27</i>	Idrottshall i Lovisa centrum bredvid Lovisa Gymnasium. <i>Brandensteinsgatan 27</i>	Pilasterit, Pilastrarna	Sepänkujan Pilasterit. Päätilon ensimmäinen osa on rakennettu 1769. <i>Sepänkuja 8</i>	En gård på Smedsgränd. Den första delen av huvudbyggnaden uppfördes 1769. <i>Smedsgränd 8</i>
Palokunnantalo, Brandkårshuset	Loviisan vapaapalokunnan hallinnoima juhlatila terveyskeskuksen korttelissa. <i>Itäinen Tullikatu 17</i>	Lovisa frivilliga brandkårs festsal i ett av husen intill hälsocentralens byggnader. <i>Östra Tullgatan 17</i>	Pinkku, Pingviini, Pingvinen	Ravintola Ziltonin alakerta, jossa Pinkku sijaitsi katutasossa ja Pingviini kellarissa. Legendaarista entistä omistajaa kutsuttiin kävelytyylinsä vuoksi Pingviiniksi.	Restaurang Ziltons nedre våning, Pinkku fanns på gatunivån och Pingvinen i källaren. Den legendariske före detta ägaren kallades Pingvinen på grund av sitt sätt att gå.
Panimonmäki, Panimonrinne Bryggeribacken	<i>Vanhan panimon alue räväradan länsipäässä.</i>	<i>Et område västerom tråbanan där ett bryggeri finns.</i>	Pirunpohja, Pärombotten	Lahti Loviisanlahden itärannalla.	En vik vid Lovisavikens östra strand.
Parkit	Skeittirampit junaradan varressa Ratakadun ja Rauhalantien läheisyydessä.	Skateramp invid tågbanan, en del av norra Fredsby.	Plagen	<i>Keskustan hiiekopohjainen uimarianta, jossa laaja nurmihiekka ja sinisiä uimahoppeja.</i> <i>Kapteenintie 5</i>	<i>Lovisas sandstrand med stor gräsanplan och blå badhytter.</i> <i>Kaptensvägen 5</i>
Pavi	Urheilupaviljonki keskustan urheilukentän luona. Paviljongissa on kaupungin itsepalvelukuntosali. Ks. Skyttils. <i>Urheilutie</i>	En idrottspaviljong nära idrottsplanen. I paviljongen finns stadens styrketräningssal. Se Skyttils. <i>Idrottsvägen</i>	Pops	Määrlahden entinen kauppa, entinen Vips, Pops, Spar, Superspar ja Valtsu eli Valintatalo. <i>Saaristotie 2</i>	En före detta affär i Märlax, tidigare Vips, Pops, Spar, Superspar och Valtsu (Valintatalo). <i>Skärgårdsvägen 2</i>
Pernajan kirkko	Mikael Agricolan keskiaikainen kotikirkko Pernajassa. Nykyinen pyhättö on rakennettu oletettavasti 1410-1440-luvulla. Paikalla sijaitsi ennen harmaakivikirkko ajan tavan mukainen puinen rakennus. <i>Pernajantie 305, Pernaja</i>	Mikael Agricolas medeltida hemkyrka i Pernå. Den nuvarande helgedomen är troligen byggd på 1410-1440-talet. På platsen fanns såsom det på den tiden brukade en träkyrka innan stenkyrkan byggdes. <i>Pernåvägen 305, Pernå</i>	Postinkulma	Torin laidalla sijaitsevan entisen postirakennuksen portaat, joilla nuoriso on usein istuskellut. Postin tiloissa toimii nykyisin viestintä- ja suunnittelutoimisto Creative Peak. <i>Kuningattarenkatu 13</i>	Vid torghörnet, förra posthusets trappa där ungdomar ofta sittit. I före detta postens lokaler finns i dag kommunikationsbyrån Creative Peak. <i>Drottninggatan 13</i>
Peyton Place	1960-1970-lukujen vaihteenviestisosarjasta saatu lempinimi Kuhlefeltinkadun itäpään asuinalueelle.	Bostadsområde som ligger i slutändan av Kuhlefeltsgatan och som fick sitt smeknamn efter en teveserie som visades på 1960-1970-talet.	Puliranta	Ns. ruusu-puisto Laivasillan ja ruotsinkielisen yläasteen välissä. <i>Rantatie</i>	Den så kallade rosenparken vid stranden, mellan Skeppsbron och Lovisanejdens högstadium. <i>Strandvägen</i>
Pieni Kukkukivi	Kiven päällä harjulla oleva penkki. Noin sata metriä näköalatorni Kukkukivistä kaupunkiin päin. Ks. Kukkukivi.	Lilla Kuckustenen är en bänk som finns på sten på åsen, cirka hundra meter från utsiktstornet Kuckustenen mot centrum. Se Kuckustenen.	Pullo-Osku, Flask-Oskar	Paikkoja kiertävä pullojen kerääjä.	En person som åker runt på olika platser och samlar flaskor.

Punagabel

Paloaseman luona sijainnut vanha mäenlaskupaikka alas "Monttuun", joka on sittemmin täytetty. Punagabel-nimestä on eri versioita: Yhden mukaan nimi on tullut mäen alla olleen punaisen talon mukaan. Toisen version mukaan paikalla ollut siltä sisäilisodassa punaisten hauta, joka olisi myöhemmin siirretty vanhalle hautausmaalle.

Raatihuoneen matalikko

Rauhalan Pikkumettä

Riipekin mäki, Ribäcksbacken

Rosvall

Ruukki

Pikkumetsä tai puisto Rauhalassa. Lasten leikeissä suosittu metsikkö sijaitsi Seppäläntien ja Eteläisen Rauhalantien välissä.

Alue Pernajan kirkonkylään johtavan risteyksen ympärillä vanhalla Porvoontiellä Ribäckintien kohdalla.

Kauppakeskus Gallerian kodinkoneliike Kuningattarenkadulla, tunnetaan edelleen Rosvall-nimellä, vaikka ketju on väillä vaihtunutkin.
Kuningattarenkatu 11

Strömforsin ruukki Ruotsinpyhtäälässä. Kylä ja Museoviraston suojelema idyllinen saha- ja rautaruukkimiljöö rakennuksineen, joista osa on 1700-luvulta.

En backe där man tidigare kunde idka utförsäkning vid brandstationen ner mot Monttun. Det finns olika versioner om varifrån namnet kommit. En är att det nere vid backen fanns ett rött hus. Ett annat förslag var att det på platsen funnits en grav för dem som stred för de röda i inbördeskriget. Graven lär senare ha flyttats till närheten av gamla kyrkogården.

Den bästa fiskeplatsen, det vill säga fiskhandlarnas stand på Lovisa torg.

En liten skog eller park i Fredsby. Platsen som barn tyckte om att leka på fanns mellan Smedjevägen och Södra Fredsbyvägen.

Området längs gamla Borgåvägen vid östra infarten till Pernå kyrkoby. Där finns Ribäcksbacken.

Affär som säljer bland annat hushållsmaskiner och finns i köpcentret Galleria. Kallas fortfarande för Roswalls fastän kedjan genom åren bytt namn.
Drottninggatan 11

Strömfors bruk, en idyllisk by där en del byggnader är från 1700-talets såg- och järnbruksmiljö, skyddade av Museiverket.

**Sahis,
Sahaniemi**

Sahaniemen alue Lovisanlahden rannalla, uimaranta Plagenin eteläpuolella. Toimii lähinnä venelaiturina ja koirien ulkoilutusalueena.

Salittis

*Kahvila-Ravintola Saliboden, myös koko Lovasillan alueen nimiäisyys.
Lovasilta*

Scani

Kahvila-ravintola Scanburger Lovisan läntisen moottoritieliittymän vieressä Kuningattarenportin alueella. *Länsikaari 1*

Simis

Perämiehenkujan rannanpuoleisessa päässä sijaitseva vanha lähde. Samalla paikalla sijaitsi aiemmin Simiksen uimapalika ja pukukoppi. *Rantatie 24*

Simpsons-talo

Pohjoisen Tullitien ja Gislomintien risteyskseen luona sijaitseva Lovisan yritystalo, johon on maalattu iso Simpsons-aiheinen kuva. Idea liittyi TV-animaatosarjaan ja keskusteluun siitä, olisiko ydinvoimalakaupunki Lovisa Suomen Springfield.

Sistolan ranta

Veneranta entisen Sistolan kaupan (Siwa) lähistöllä Valkossa. Nykyisin Meidän kauppa. *Vårdöntie 55*

Sågudden, ett område som ligger söder om badstranden Plagen. Fungerar närmast som brygg och hundarnas rastningsplats.

Café-Restaurang Saliboden, men även stranden och hela omgivningen på Skeppsbron hör till Salittis. Skeppsbron

Matplatsen Scanburger som ligger vid rondellen vid västra infarten till Lovisa på Drottningportens område. *Västersvägen 1*

I slutändan av Styrmansgränd finns en gammal källa. Där fanns också förr en badplats och en badhytt. *Strandvägen 24*

I korsningen av Norrtullsvägen och Gislomvägen finns ett företagarhus med en målning av familjen Simpsons på väggen. Idén kommer från en tecknad serie och man har diskuterat om kärnkraftverksstaden Lovisa är Finlands Springfield.

En strand för småbåtar vid fd. Sistolas affär (Siwa) i Valkom. Nuförtiden Meidän kauppa. *Vårdövägen 55*

Sjöle, Söle

Paikallinen urheiluliike Kauppakeskus Galleriassa, aiemmin Sjöblom Sport ja ElmoSport, nykyinen Team Sportia. Ollut Sjöblomin suvussa jo vuosikymmeniä. *Kuningattarenkatu 11*

Skanssi

Entinen Skan Pub, ravintola ja hotelli Karlskronabulevardin varrella Lovisan keskustassa. *Karlskronabulevardi 5*

Skäri, Skären

Skäri, skären eli skärgård. Saaristo Lovisan edustalla.

Skrapis

Skrapiksen kartano (myös Antinkylän kartano) ja aiemmin Stor-Skrapis, mainitti loistonsa aikana Bellmanin lauluissa ja Runar Schildtin kirjoissa. 1900-luvulla Skrapis toimi mm. sairaala, romanien asuntona ja sosialisina asuntoloina. Uudet omistajat remontoivat rakennusta yksityiskodiksi. *Eteläinen Rauhalantie 2*

Skyttis

Urheilupaviljonki, perinteinen punitisali urheilukentän lähellä. Ks. Pavi.

**Small
Ships' Race**

Joka kesä Lovisan Laivasillalla järjestettävä veneilytapahtuma. Klassisten puuveineiden purjehduskilpailun ohseen on järjestetty laajasti muutakin ohjelmaa.

Lokal sportaffär i Köpcentret Galleria. Tidigare haft namnen ElmoSport, Sjöblom Sport och nu Team Sportia. Varit i familjen Sjöbloms ägo i årtionden. *Drottninggatan 11*

Före detta Skan Pub, en restaurang och hotell som fanns vid Karlskronabulevarden i Lovisa centrum. *Karlskronabulevarden 5*

Skärgården utanför Lovisa.

Skrapis herrgård. Har under sin storhetstid förekommit i Bellmans visor och Runar Schildts böcker. Skrapis har fungerat som sjukhus, som bostad för romer och i en del bostäder har det bott socialt utslägna. De nya ägarna renoverar byggnaden till ett privat hem. *Södra Fredsbystvägen 2*

Skyttepaviljong, enkelt gym i närheten av idrottsplanen. Se Pavi.

Ärligen återkommande båtevenemang vid Skeppsbron i Lovisa. Bland annat tävlingar för gamla klassiska träbåtar, men även annat program.

**Socis,
Seurahuone**

Arkkitehti Georg Theodor Chiewitzin suunnittelema rakennus, valmistui 1863, Suomen vanhin säilynyt puinen seurahuone. Rakennuksessa toimii nykyään Loviisan pääkirjasto.
Kuningattarenkatu 24

Byggnaden har planerats av Georg Theodor Chiewitz, blev klar 1863 och är Finlands äldsta bevarade societethus. I byggnaden finns i dag stadens huvudbibliotek. *Drottninggatan 24*

T-alue

Uusi teollisuussalue Amiston ja jäteaseman suunnassa. Helsingintien eteläpuolella, Insinöörintien kohdalla

Nya industriområdet på området där Amisto och avfallsstationen ligger. Söder om Helsingforsvägen, vid Ingenjörsvägen.

Sorikset

Sorakuopat Valkossa, nykyään frisbeegolfrata-aluetta.
Hiekkaharjuntie

Sandropar i Valkom, där man i dag kan spela frisbeegolf.
Sandåvägen

**Tamma-
laitumet**

Hevoslaidun Vanhan Valkontien varrella Haravankylän kohdalla.

Betesplats för hästar vid Gamla Valkomvägen i Räfsby.

**Spar,
Superspar**

Ks. Pops

Se Pops.

Tennis-Johan

Tennispelaaja Johan Aaltonen, jonka näkee usein Loviisan kuntosalilla ja tenniskentillä.

Johan Aaltonen, en tennisspelare som man ofta träffar på gymmet och på tennisplanerna.

Stella, Bella

Ravintola Bella, entinen ravintola Stella, kirkon vieressä.
Mannerheiminkatu 2

Restaurang som tidigare hette Stella, i dag Bella, bredvid kyrkan.
Mannerheimgatan 2

Terhi

Tilaussauna ja uima-allas KELA:n talon kellarissa. *Chiewitzinkatu 1*

Beställningsbastu med bassäng som finns i det s.k. FPA-husets källare. *Chiewitzgatan 1*

Stopakaku

Kermainen täyttekakku.

Gräddtårta

**Tesjoen
lukittu keinu**

Tesjoen kyläyhdistyksen rakentama keinu, josta juhltiin isostä kunnest viranomaiset kielsivät sen käytön vaarallisena ja keinu lukittiin hetjulla. Nykyisin käytössä valoottuna. Keskustie

Tesjö byförening byggde en gunga och det firades stort till myndigheterna förbjöd användningen av den för att den ansågs vara farlig. Gungan försågs med lås. Nyförtiden i övervakad användning. Centrumvägen

**Suolatori,
Saltbodtorg**

Loviisan alakaupungin aukio Mariankadun, Kuningattarenkadun, Puutarhakadun ja Laivasillan risteyksessä.

En öppen skvär i korsningen av Mariagatan, Drottninggatan och Trädgårdsgatan och Skeppsbron.

Tobaksåkern

Tupakkapelto. Puutarhakadun ja Loviisanlahden eteläpään välissä kasvatettiin tupakkaa 1700-luvulta lähtien. Puutarhakadun ja Köydenpunojankadun väliin jäävälle alueelle on myöhemmin noussut uudisrakennuksia.

Mellan Trädgårdsgatan och Lovisaviken fanns en åker där det odlades tobak. Senare har det byggts ett nytt hus där föreningshuset fanns förr. Med Tobaksåkern avser man området mellan Trädgårdsgatan och Repslagarevägen.

Svarttis

Loviisan edustalla sijaitseva Augustin Ehrensvärdin suunnittelema Svartholman merilinnoitus, joka valmistui keskeisiltä osaltaan 1760-luvun aikana. Saarella on kesäisin näyttely, opastuskierroksia, lastenseikkailu, kesärvintola ja vierasvenepaikkoja.

En sjöfästning planerad av Augustin Ehrensvärd. Fästningen ligger på holmen Svartholm utanför Lovisa. Blev i huvudsak klar kring 1760. Där arrangeras på sommaren guidade rundturer och äventyr för barn. Där finns även båtplatser, en restaurang och en historisk utställning.

**Totinen
torvensoittaja**

Mies joka kuljeksi Loviisassa torven kanssa ja oli ilmeisesti soittanut kaupungin soittokunnassa.

En allvarlig man som gick omkring i Lovisa med ett blåsinstrument. Han hade troligen spelat i Lovisa stads musikkapell.

Särkkä, Särkkä

Särkjärven uimapaikka 13 kilometriä Loviisan keskustasta itään.
"Mennään särkkälle uimaan!"
Särkjärventie

Särkjärvi badstrand, cirka 13 km från Lovisa centrum österut.
"Vi far till 'Särkkä' och simma!"
Särkjärvivägen

Tullis

Tullisillan vierasvenelaituri, joka sijaitsee muutama sata metriä Laivasillalta etelään. Tullisilta ei ole silta, eikä siellä ole enää tullia.

Tullisilta

Työväentalo Uudessakaupungissa.
Pernajankatu 4

Työski

Bastion Ungern Garnisonin kaupunginosassa. Loviisan linnoituksen ulkovarustukseksi rakennetun Ungernin kärki osoitti itää kohti. *Ungernintien ja Mannerheiminkadun risteys*

Vackerbacka

Suolatorin laidalla sijaitseva Loviisan ainoa porttitalo on rakennettu 1700-1800-luvuilla. Tontilla on aiemmin ollut jopa yhdeksän rakennusta. Loviisan Wanhat Talot -kohde. *Puutarhakatu 34 A*

Vaffa

Vaffa eli Martti Väkevä. Loviisassa asuva ja laajasti tunnettu mies, joka on järjestänyt Rauhalassa lapsille monenlaisia aktiviteetteja: esimerkiksi jalkapalloa ja pesäpalloa.

Vaheri

Suosittu Konditoria-kahvila Vaherkylä-Ek, joka keväällä 2017 siirtyi kiinalaisomistukseen.
Aleksanterinkatu 2

Valtsu

Ks. Pops

Tullbron gästbåtsbrygga ligger några hundra meter från Skeppsbron söderut. Det är ändå ingen stor bro och här finns inte heller längre någon tull. *Tullbron*

Folkets Hus i stadsdelen Nystan, arbetarföreningshus. *Pernågatan 4*

Bastion Ungern i stadsdelen Garnison. Fästningens spets pekar mot öst.

I korsningen av Ungernvägen och Mannerheimgatan

Enda huset i Lovisa med portingång, byggdes på 1700-1800-talet, ligger vid Saltbodtorg. På tomten har det tidigare funnits nio byggnader. Ett av objekten i Lovisa Historiska Hus.

Trädgårdsgatan 34 A

Martti Väkevä, bor i Lovisa, välkänd person som arrangerat många olika aktiviteter för barn i Fredsby, bland annat fotboll och boboll.

Populära Konditori-Café Vaherkylä-Ek som verkat i fyra generationer och som överfördes i kinesisk ägo på våren 2017.
Alexandersgatan 2

Se Pops

**Vanha
viinatehdas**

Vanha tehdas tai Viinatorni, Garnisonin kaupunginosan maamerkki Loviisanjoen rannalla. Rakennus on vuodelta 1876. Talon torni purettiin osittain 1980-luvulla, mutta entisöitiin myöhemmin.

Karttuhuoneenkatu 2

Varvi, Varvet

Telakka ja veneiden huoltoalue Loviisanlahden rannalla Köpbackassa. Alueella on ollut kaksi laivanrakennustelakkaa 1700-luvulla.

Varvintie

Venefestarit

Ks. Small Ships' Race

Villa Aaltonen

Villa Aaltonen rakennettiin 1800-luvun loppupuolella venäläisiä kylpylävieraita varten. Talon erikoisuksiin kuuluu arkkitehdin piirtämä mehiläistalo. Loviisan Wanhat Talot -kohde. **Pitkäkuja 12**

Vips

**Zetan
joulupäivä**

Ks. Pops

Perinteisesti vuoden aktiivisin ravintolapäivä Loviassassa. Jo vuosikymmeniä muualle muuttaneet entiset loviasalaiset ovat kokoontuneet joulupäivänä ravintola Ziltoniin tapaamaan kavereitaan.

Önssi

Östra Nylands Segelförening, ÖNS, Loviassa toimiva pursiseura. Seuralla on paviljonki Loviisanlahden rannalla, kolmen kilometrin päässä torilta. **Purjetie**

Gammal fabrik, så kallade Brännvinstornet, är ett landmärke i stadsdelen Garnison invid Lovisaån. Byggdes 1876, tornet blev delvis rivet på 1980-talet men räddades och renoverades senare.

Klapphusgatan 2

Ett båtvarv vid Lovisaviken i Köpbacka. På området har funnits två båtbyggndsvarv på 1700-talet.

Varvsvägen

Se Small Ships' Race

Villa Aaltonen byggdes i slutet av 1800-talet för ryska badgäster. På gården finns ett hus för biodling, som specialplanerats av en arkitekt. Ett av objekten i Lovisa Historiska Hus. **Långgränd 12**

Se Pops

En av de livligaste dagarna i Lovisa restauranger. Under årtionden har männskor kommit på juldagen från sina arbets- och studieplatser på andra orter till restaurang Zilton i Lovisa för att träffa gamla vänner.

Östra Nylands Segelförening, ÖNS är en segelförening i Lovisa. Föreningen har en segelpaviljong på Lovisavikens östra strand, cirka tre kilometer från torget.

Segelvägen

*Då du vet vad vi talar om,
vet du var vi träffas!*

Pieni kaupunki, suuria elämyksiä Liten stad, stora upplevelser

www.loviisa.fi • www.lovisa.fi

